

[LH 1353]

Sub. Code : 1353

OCTOBER 2015

FIRST PROFESSIONAL B.A.M.S. DEGREE EXAMINATION

Paper III — SANSKRIT

Q.P. Code : 641353

Time : Three hours

Maximum : 100 marks

Answer ALL questions.

I. सविस्तरं विशदयत। (2 × 15 = 30)

1. अधो दत्त श्लोकस्य पदविभागः अन्वयम्, सन्धि, व्याकरणकार्याणि च लिखत।

यथा हि सारः काष्ठेषु छिद्यमानेषु दृश्यते॥

तथा हि धातुर्मासेषु छिद्यमानेषु दृश्यते॥

स्नायुभिश्च प्रतिच्छन्नान् संतातांश्च जरायुणा।

श्लेष्मणा वेष्टितांश्चापि कलाभागांस्तु तान् विदुः॥

2. (a) आभ्यन्तरप्रयत्नः कतिविधः – स्पष्टीकुरुत।

(b) अधो दत्त प्रत्ययान् उपयुज्य वाक्यानि रचयत।

(i) क्त

(ii) ल्यप्

(iii) क्त्वा

(iv) तुमुन्

(v) क्तवतु

(c) प्राणायामस्य वैशिष्ट्यं विशदयत।

II. टिप्पणीं लिखत। (10 × 5 = 50)

1. माहेश्वरसूत्राणि लिखत।

2. वैद्यक संहिता प्रणेतारः विशदयत।

3. “भू” धातोः लृट् तथा “पठ्” धातोः लोट् रूपाणि लिखत।
4. विग्रहवाक्यानि लिखत्वा समासं लिखत।
(a) कार्यकुशलः	(b) त्रिलोकी
(c) पीतम्बरः	(d) अधर्मः
(e) प्रतिदिनं	
5. अचानां अष्टादश भेदाः लिखत।
6. सन्धि विश्लेषणं कुरुत।
(a) तज्जीर्यति	(b) विद्याद्विषग्वरः
(c) चोपचीयमानम्	(d) पयोधरावभि
(e) श्लेष्मणश्च	
7. शब्दरूपं लिखतः
- “अदस्” (पु) तथा “वाक्”
8. अनुवदत।
(a) व्याकरणेन मम आसक्ति अस्ति।
(b) सर्वे चित्रं द्रष्टुं इच्छति।
(c) अहं ग्रन्थं परिशील्य उत्तरं वदामि।
(d) सः पाठं लिखितवान्।
(e) मातुलः श्वः आगमिष्यति।
9. वाच्यपरिवर्तनं कुरुत।
(a) रामः ईश्वरं निन्दति।
(b) शिक्षकेण पाठः पाठ्यते।
(c) उमा भोजनं खादति।
(d) मात्रा पुत्रः पाल्यते।।
(e) जनकः पुत्रं ताडितवान्।

10. संस्कृते अनुवदत।

Worship Agni by offering cow's ghee. By using cow's ghee offer blessing as "You may be good". Offer cow's ghee as gift. Consume cow's ghee. Your strength can be developed by this.

III. उत्तरयत।

(10 × 2 = 20)

1. सद्य प्राणकराणि षट्। के?

2. क्षपणक कथायाः सारांशं लिखत।

3. सर्वेषां धर्मसाधनम्। के?

4. "यय्" प्रयाहार वर्णाः के?

5. नवगोप्यानि यद्वतः। के?

6. शोधयत।

(a) उद्याने बहिः वृक्षाः भवन्ति।

(b) त्वम् सर्वदा पठति।

7. अधो दत्त अव्ययान् उपयुज्य वाक्यं रचयत।

(a) अपि

(b) यथा-तथा।

(c) ह्यः।

(d) अतः।

8. सिंहकारक कथानुसारं बुद्धिरुत्तमा वा विद्या उत्तमा वा? किं कारणेन?

9. संहिता, सवर्णम्

10. स वैद्यो वैद्यनिन्दितः। कः?